

van één gezin hebben in jonger jaren thuis aan één tafel gezeten en naar den aard hunner jeugd saam hun eigen manier van leven en denken gehad. Maar sinds zijn ze opgegroeid, gehuwd, in allerlei onderscheiden levensbetrekking gekomen, en heeft elk hunner de denkbeelden der jeugd, waarover ze het saam eens waren, op eigen manier, de één zuiverder, de andere min zuiver ontwikkeld. Maar wat zoudt ge nu zeggen van den onnoozele, die op later tijd deze broeders en zusters ontmoetende, hun den voorslag deed, om terug te keeren naar de denkbeelden van hun kinderleeftijd, waarin ze het eertijds eens waren.

Dit zou immers niet *kunnen*! En daarom kan dit ook hier niet. Hier toch zou het neerkomen op een wegscheuren uit ons geschiedboek van de geschiedenis van vijftien eeuwen. Dit zou, stel dat het kon, er eenvoudig toe leiden, dat dezelfde strijd van eertijds opnieuw begon, en dat dezelfde breuke zich nu nog scherper openbaarde.

En niet alleen dat zulk een voorslag onhistorisch en doelloos is, maar hij is ook beleedigend voor onze martelaren en doet tekort aan de eere onzes Gods.

Of waarvoor anders leden en stierven onze martelaren, dan juist voor de belijdenis, die Rome's opvatting van de heilige Geloofsartikelen bestrijdt, en de zuiverder uitlegging er van aanprijst? En wat houding zou het dan hebben, om te zeggen: Laat ons nu die bagatellen maar in de assche begraven, want eigenlijk toch stierven onze martelaren voor niets.

Neen, dan hebben onze geloofshelden iets beters aan ons verdiend.

En wat we het laatste noemden, omdat het 't allerergste is, heel deze Ethische voorstelling randt de eere onzes Gods aan. Ze wierd toch geboren uit de onware overtuiging, dat de kerk eigenlijk niet op de *Heilige Schrift* rust, maar op de traditioneele Belijdenis, en die traditioneele Belijdenis nu waande men in de Twaalf Artikelen gevonden te hebben.

Het stuk zelf, dat we gemeenlijk de *Twaalf Geloofsartikelen* noemen, is, naar men veilig aan mag nemen, nooit onder de oogen der Apostelen geweest, en het verhaal, alsof de heilige Apostelen, eer ze de wereld ingingen, elk één artikel hadden opgesteld, en deze twaalf artikelen tot de nu bekende Belijdenis hadden saamgevoegd, is, blijkens de stukken die het tegendeel bewijzen, verzonnen. Waarschijnlijk is het *Apostolicum* gelijk het daar ligt, zelfs niet meer dan twaalfhonderd jaren oud.

Toch verplicht ons dit volstrekt niet, om de bijvoeging „*Apostolische Geloofsbelijdenis*” voortaan weg te laten. Want al ontvingen deze artikelen pas zoo laat dien voltooiden vorm, waarin wij ze thans kennen, toch is de zaadkorrel waaruit deze artikelen rijpten, wel terdege reeds in de